TMO

FENOLOJİK DEĞERLENDİRME

www.tmo.gov.tr

HUBUBAT VE BAKLİYATTA YAĞIŞ, EKİLİŞ VE GELİŞİM ANALİZİ

(Şubat 2022 Değerlendirmesi)

Yayımlanma Tarihi: 17 Mart 2022

Şubat Yağışları

YAĞIŞ DEĞERLENDİRMESİ

Ülkemizde yağış ortalaması;

2021 Şubat ayında 32,9 mm
2022 Şubat ayında 61,4 mm,
Normali 59,8 mm'dir.
(1991-2020)

! Yağışlar,
normaline göre **%3,** geçen yıla göre
%87 daha fazla gözlenmiştir.

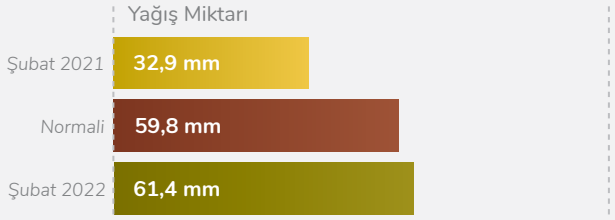

Yağışlar; Kırklareli, Antalya, Burdur, Isparta, Mersin, Niğde, Adana ve Karaman çevrelerinde normallerine göre %100'den fazla artarken, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin güneyi, Doğu Anadolu'nun kuzeydoğusu ve Gümüşhane çevrelerinde normallerine göre %60'tan fazla azalma göstermiştir. Azalma miktarı Kars, Erzurum, Ardahan çevreleri ile Şanlıurfa'nın güneyinde %80'in üzerine çıkmıştır.

İl genelinde en fazla yağış 170 mm ile Antalya'da en az yağış 5 mm ile Kars ve Ardahan'da kaydedilirken, iki ilimizde son 90 yılın en düşük şubat ayı yağışını almıştır. Normallerine göre en fazla azalma %81 ile Ardahan'da gerçekleşmiştir.

Yağışlı gün sayısı şubat ayında Türkiye geneli ortalama 10,7 gün olarak gerçekleşmiştir. (1991-2020 normali 10,9 gün). Doğu Anadolu'nun doğusu ile Şanlıurfa çerelerinde yağışlı gün sayısı 3 günün altına düştüğü gözlenmiştir.

Türkiye geneli beş aylık yağışlar normali ve geçen yıl yağışlarının üzerinde gerçekleşmiştir.

Ülkemizde 1 Ekim 2021-9 Mart 2022 kümülatif (5 aylık) dönemde ise 349,3 mm yağış gerçekleşirken, normali 330,5 mm ve geçen yıl 237,2 mm'dir. Yağışlarda normaline göre %6, geçen yıla göre %47 artış gözlenmiştir.

Beş aylık kümülatif yağışlarda Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri normallerinin altında yağış almıştır, en fazla azalma %33 ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde gerçekleşmiştir.

Yağışlarda normaline göre en fazla artış ise %22 ile Akdeniz Bölgesi'nde gerçekleşmiştir.

1-28 Şubat Yağış Grafiği (mm)

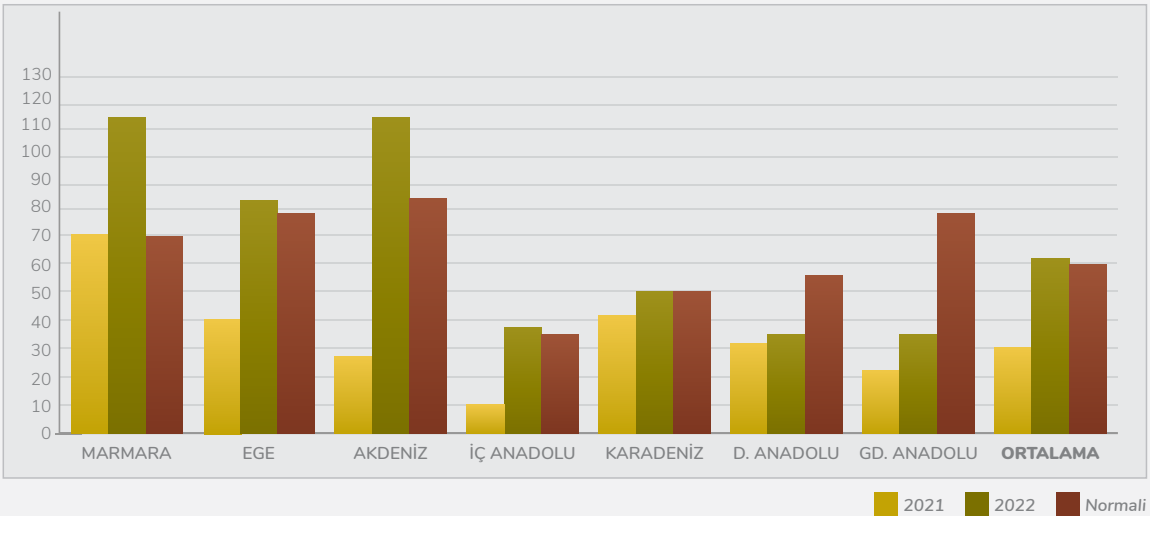

Şubat Ayı Yağışları

Normaline Göre

Normaline göre

Karadeniz, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde %1-53 daha az,

diğer bölgelerde %3-60 daha fazla gerçekleşmiştir.

Geçen Yıla Göre

Tüm bölgelerde %13-296 daha fazla, gerçekleşmiştir.

1 Ekim 2021– 9 Mart 2022 Kümülatif Yağış Grafiği (mm)

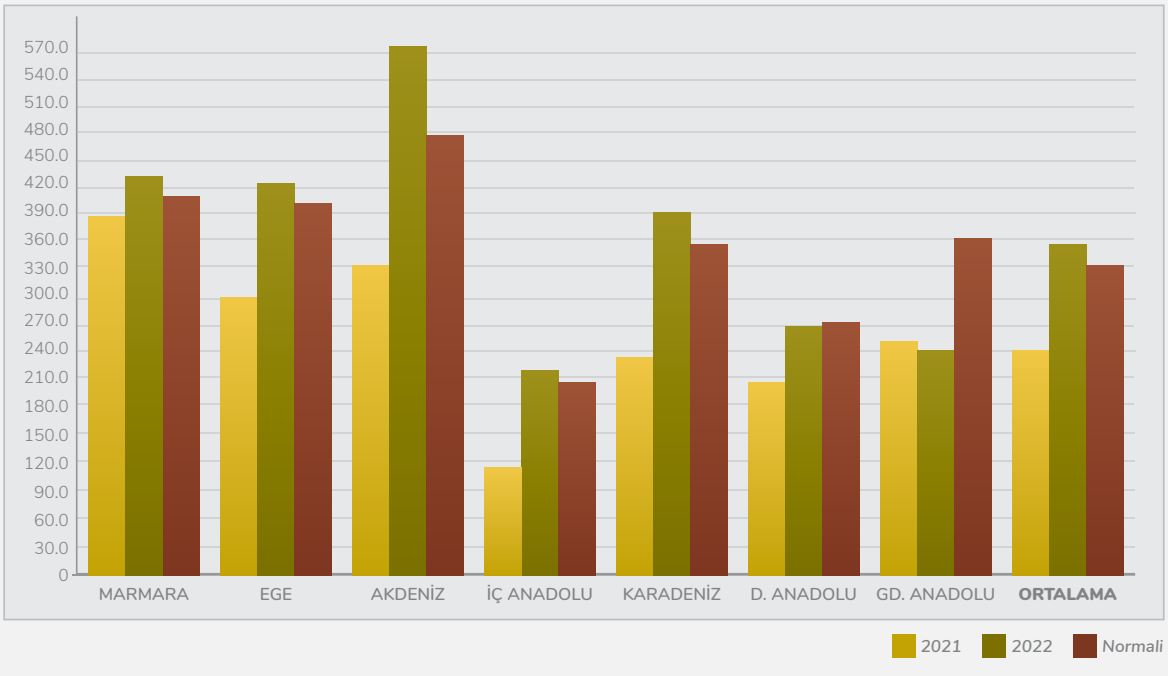

Kümülatif Yağışlar

Kümülatif Yağışlar

Normaline Göre

Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde %3-33 daha az,
diğer bölgelerde %6-22 daha fazla gerçekleşmiştir.

Geçen Yıla Göre

Güneydoğu Anadolu Bölgesinde %3 daha az,
diğer bölgelerde ise %13-91 daha fazla gerçekleşmiştir.

EKİLİŞ DEĞERLENDİRMESİ

İç Anadolu Bölgesi

İç Anadolu Bölgesi (ülkemiz buğday ekilişinin %37'si);

Bölgede son aylarda alınan yağışların etkisiyle bölge genelinde bitki gelişimi genel olarak iyi durumdadır.

- Yazlık ekilişler Akşehir'de (arpa ve yulaf) yer yer başlamış; Kayseri, Konya ve Sivas'ta mart ayı içerisinde başlayacağı öngörülmektedir.
- Kırşehir'de yazlık ekiliş yapılan arazilerde daha önce Bakanlığımız tarafından %75 tohum hibe desteği çalışması kapsamında dağıtımı yapılan ayçiçek, nohut ve yeşil mercimek ekilişinde artış olabileceği öngörülmektedir.
- Akşehir çevresinde özellikle kıraç alanlarda nisan ve mayıs aylarında yeterli yağış alınsa bile bir miktar rekolte kaybı olacağı değerlendirilmektedir. Üreticilerin sözleşmeli ayçiçeği üretimi için firmalarla yaptıkları görüşmeler neticesinde sözleşmeli üretim yapacakları bilgisi alınmış, dolayısıyla ayçiçeği ekiminde artış olacağı değerlendirilmektedir.
- Kırıkkale'de üreticiler mart ayının ortalarına doğru dekara ortalama 8-10 kg. üst gübre kullanacaklarını beyan etmiştir. Ocak ve şubat aylarında kar ve yağmur şeklinde alınan yağışların yeterli miktarda olması, mart ayının ortalarında yapılacak üst gübreleme işlemi ile birlikte bitki gelişiminin olumlu yönde etkileneceği öngörülmektedir.
- Konya'da verimi doğrudan etkileyen taban gübresi kullanımı ve sertifikalı tohum kullanımı geçen yıla göre düşmesine karşın yağışların iyi olması çiftçilerin rekolte beklentilerini arttırmıştır. Üst gübre kullanımında önemli bir azalma olmayacağı, bahar yağışlarının da optimum seviyelerde olması durumunda hinterlant açısından verimli bir yıl olacağını öngörülmektedir. Ocak ve şubat ayında ortalamaların çok üzerinde ve kar şeklinde olan yağışlar hububat ekili arazileri doygun hale getirmiş ve yer altı-yer üstü su rezervlerinin de artmasını sağlamıştır. Hububatta toprak üstü vejetatif gelişim düşük ortalama sıcaklıklar nedeniyle çok yavaş olurken kök gelişimi devam etmiştir. Bununla birlikte geç ekilen (Kasım-Aralık) ve daha önce çıkış olmayan alanlarda çimlenme tamamlanmıştır. Erken ekilen sulu arazilerde kardeşlenme başlamış olup ortalama kardeş sayısı 3-4 adettir; kıraç ve geç ekilen arazilerde ise kardeşlenme henüz başlamamıştır. Önümüzdeki günlerde havaların ısınması ile beraber hububatta genel olarak kardeşlenme dönemine girileceği ve akabinde üst gübre uygulamalarına başlanacağı tahmin edilmektedir.
- Konya'da düşük sıcaklıklar nedeniyle özellikle alternatif karakterli, daha çok geçiş iklimine uygun buğday çeşitlerinde ve arpalarda vejetatif aksamda kloroz görülse de bu zararlar telafi edilebilecek düzeydedir.
- Kırşehir'de lokal olarak yaprak sararmaları, Sivas'ta yer yer köstebek zararı tespit edilmiştir.

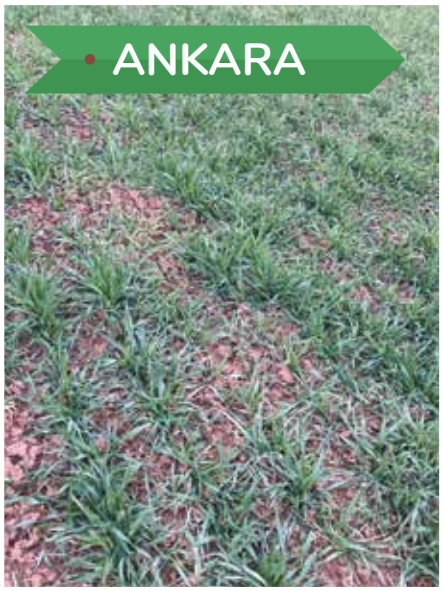

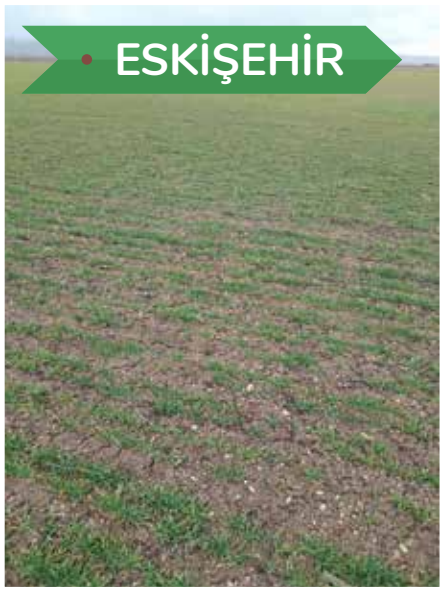

Güneydoğu Anadolu Bölgesi (ülkemiz buğday ekilişinin %15'i, kırmızı mercimek ekilişinin %90'ı);

Bölge genelinde mevsim itibariyle hava sıcaklıklarındaki artışlarla beraber bitki gelişimi hızlanmıştır.

- Genel olarak hububat kardeşlenme aşamasındayken özellikle erken ekiliş yapılan alanlarda kardeşlenme dönemi tamamlanmış ve bitki sapa kalkma dönemine girmiştir.

- Bölgede üst gübreleme uygulaması devam etmektedir. Batman'da birinci üst gübreleme işlemi yeni başlamış, Adıyaman'da %60 oranında tamamlanmıştır. Diyarbakır'da ocak ayında lokal olarak başlayan üst gübreleme işlemleri şubat ayında hızlanmış ve tamamlanma aşamasına gelmiştir. Birinci üst gübrelemeyi erken yapan çiftçilerin ikinci üst gübreleme uygulamasına başladığı geri kalan çiftçilerin ise mart ayının sonlarına doğru ikinci üst gübrelemeyi tamamlayacakları bilgisi alınmıştır.

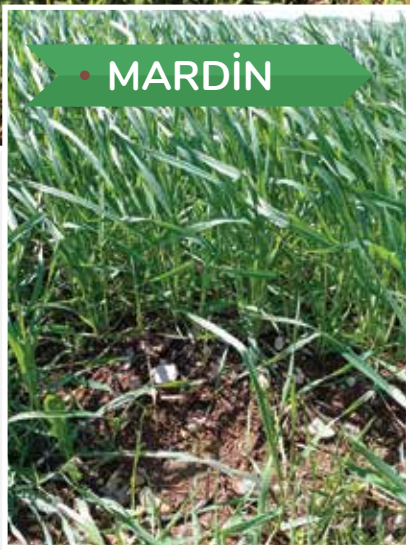

Marmara Bölgesi (ülkemiz buğday ekilişinin %11'i);

Bölge genelinde hububat çıkışları sorunsuz olarak tamamlanmıştır. Ay içinde hububatın yüzeyi karla kaplı olduğu için bitki don zararından etkilenmemiştir. Yağışların genel itibariyle bitki gelişimini olumlu yönde etkilediği görülmüştür.

- Tekirdağ'da şubat ayı hava sıcaklıklarının düşük gerçekleşmesi nedeniyle bitki gelişimi yavaş seyretmektedir. Yüksek kesimlerde yetiştirilen hububatın yeşil aksamında cüzi miktarda soğuk zararı (yapraklarda sararma) görülse de ana bitki zarar görmediği için bitki gelişimini olumsuz yönde etkilemeyeceği öngörülmektedir. Edirne ve Kırklareli'nde kardeşlenme evresi büyük ölçüde tamamlamış hububatın sapa kalkma evresine girmeye başladığı gözlenmiştir ve bitki gelişimi oldukça iyi durumdadır.

- Ocak ayında başlayan üst gübre uygulamaları büyük ölçüde tamamlanmıştır.

- Tekirdağ'da 20-25 Kg/Dekar, Balıkesir'de 10-15 Kg/Dekar gübre kullanıldığı bilgisi alınmıştır.

- Balıkesir'de yabancı ot ilaçlaması başlamış ve devam etmektedir.

- Kırklareli'nde normal şartlarda üre gübresi üst gübre olarak iki doz şeklinde ocak ve mart aylarında tatbik edilmekte iken bu yıl bazı çiftçiler şubat ayının son haftası tek doz olarak uygulamışlardır.

Karadeniz Bölgesi

Karadeniz Bölgesi (ülkemiz buğday ekilişinin %10'u);

- Ay içinde düşen kar yağışları bölgenin iç kesiminde kalan illerde bitkinin su ihtiyacının karşılanmasına büyük katkı sağlamıştır. Dolayısıyla bitki çıkışı, araziyi kaplama durumu ve renk deseni sağlıklı durumdadır.

- Amasya, Tokat, Samsun ve Sinop'ta şubat ayında alınan yağışlar bitkiyi olumlu yönde etkilemiş ve bitkinin su ihtiyacı karşılanmıştır.

Akdeniz Bölgesi

Akdeniz Bölgesi (ülkemiz buğday ekilişinin %9'u);

- Sahil kesiminde hububat 3-4 kardeşlenmeye ulaşmış olup bitki sapa kalkma dönemindedir. İç kesimlerde kalan Gaziantep ve Kilis'te bitki çıkışları tamamlanmış olup Kahramanmaraş'ın Elbistan ilçesinde çıkışlar devam etmektedir. Erken ekilen arazilerde kardeşlenme yer yer 2-5 adede ulaşmıştır.

- Birinci üst gübreleme işlemleri Kahramanmaraş'ta henüz başlamamış, Hatay'da tamamlanmış diğer illerde ise devam etmektedir. Üst gübre olarak üre, nitratlı gübreler dekara 15-30 kg uygulanmaktadır.

- Kahramanmaraş'ta yağışlardan sonra tarlalarda biriken suların hububatta sararmalara sebep olmaması için kanallar açılarak sular tahliye edilmektedir. Silifke ilçesinde taban suyu yüksek arazilerde lokal olarak sararmalar mevcuttur.

- Yabancı ot ilaçlamasına ek olarak bazı üreticiler tedbir amaçlı pas ilacı uygulamaktadır. Kahramanmaraş'ta lokal olarak ekin kurdu ilaçlaması yapılmıştır.

Doğu Anadolu Bölgesi

Doğu Anadolu Bölgesi (ülkemiz buğday ekilişinin %9'u);

- Erzincan ve Iğdır il merkezleri haricinde bölgenin geri kalan kısmında hububat kar örtüsü ile kaplıdır.
- Sıcaklıklar düşük seyrettiği için bitki durgun haldedir ve bitki gelişimi henüz başlamamıştır.

Ege Bölgesi (ülkemiz buğday ekilişinin %8'i);

- Aralık ayından itibaren kış mevsiminin yağışlı geçmesi geç ekim yapılan arazilerde oldukça faydalı olmuştur.

- Afyon'da yazlık ekilişler için ekim hazırlıkları başlamıştır.

  Eskişehir'de yazlık olarak yulaf ekilişleri başlamış olup ekim oranı yaklaşık %25 civarındadır. İzmir'de ekim zamanına ve ekim havzalarına göre bitki gelişimi değişiklik göstermekle birlikte geç ekim yapılan yerlerde kardeşlenme dönemi devam etmekte olup bazı erken ekim yapılan yerlerde kardeşlenme döneminin sonlarına gelinmiştir.

- Eskişehir'de sulu alanlar ile erken ekim yapılan kuru alanlarda kardeş sayısı 3-4 adet olup bitki gelişim seyri iyidir. Geç ekim yapılan kuru alanlarda ise bitkiler çıkış-kardeşlenme dönemi evresinde; kök ve bitki gelişimi zayıf kalmıştır. Ayrıca önceki dönemlere nazaran anıza ekim yapılan alanların bir miktar arttığı ve anıza ekim yapılan alanlarda bitki gelişiminin diğer alanlara kıyasla daha zayıf olduğu ve bu alanlarda sulama hazırlıklarının yapıldığı gözlenmiştir.

- Afyon'da şubat ayı yağışlarının ortalamaların üzerinde olması, arazinin mevzi olarak karla örtülü ve don olayının çok az görülmesi nedenleriyle bitki gelişimi iyi yönde seyretmektedir. Denizli'de şubat ayının 15'inden sonra kar örtüsünün kalkmasıyla birlikte bitki çıkışları tamamlanmış ve bitki vejetatif gelişimi normal seviyelerde izlenmiş olup bitkilerde kardeşlenme devam etmektedir. Bitki gelişiminde herhangi bir olumsuz durum gözükmemektedir. Mart ayından itibaren üst gübre kullanımıyla birlikte hinterlant genelinde yeşil aksam gelişiminin hızlanması beklenmektedir. Lokal olarak yağışın yoğun gerçekleştiği sahil kesiminde kök çürüklüğü görülen yerler bulunmaktadır.

- Denizli'de taban gübresi kullanımında azalma, üst gübre kullanımında ise daha düşük maliyetli gübre çeşitlerine yönelme tespit edilmiştir.

- Bölgede genelinde üst gübreleme hazırlıkları başlamış olup bazı yerlerde üst gübreleme işlemine başlanmıştır.

MANİSA

İZMİR

2021/22 Sezonu HUBUBAT EKİLİŞ VE BİTKİ GELİŞİMİ Değerlendirmesi

Sonuç Olarak

- Türkiye geneli Şubat ayı yağışları normalinin ve geçen yıl yağışlarının üzerinde gerçekleşmiştir.
- Ülkemizde kümülatif yağışlarda normaline göre %6, geçen yıla göre %47 artış gözlenmiştir.
- Ülke genelinde yazlık hububat ekilişleri devam etmektedir.
- Şubat ayı içerisinde yağışın yeterli ve kar şeklinde düşmesi tüm bölgelerde bitki çıkışı ve gelişimini olumlu yönde etkilemiş ve topraktan alınacak faydayı maksimum seviyelere çıkarmıştır.
- Düşük sıcaklıklar nedeniyle lokal olarak bitkilerde sararmalar görülse de bitki bu durumu telafi edebilecektir. Ayrıca ülke genelinde herhangi bir hastalık ve zararlıya rastlanmamıştır.
- Erken ekilen taban arazilerde ve sıcak bölgelerde hububat yer yer kardeşlenme dönemini tamamlamış, sapa kalkma dönemine girmiştir.
- Doğu Anadolu Bölgesi haricinde hububatta üst gübreleme yer yer de yabancı ot ilaçlaması işlemleri devam etmektedir.
- Hububat, iç ve doğu bölgelerimizde durgun döneme girmiş olup mart ayı sonuna kadar bitki su ihtiyacı minimum düzeyde kalmaktadır.
- Nisan ve Mayıs ayı iklim koşulları (yağış ve sıcaklık değerleri) normalleri civarında gerçekleşmesi durumunda son 4 yılın en bereketli bir hububat hasadı tahmin edilmektedir.
- Üretici tercihi nedeniyle 2008 yılından bu güne kadarki en yüksek arpa ekiliş alanının olması kuvvetle muhtemeldir. Buna bağlı olarak geçmiş yıllara göre yüksek bir arpa rekoltesi olabilecektir.

Üreticilerimize bereketli bir sezon geçirmelerini diliyor, bunun için özellikle üst gübre kullanımına ve yabancı ot mücadelesine özen göstermelerini tavsiye ediyoruz.

BAKLİYAT

KABUKLU KIRMIZI MERCİMEK

Ülkemizde kırmızı mercimek üretiminin yaklaşık %95'inin yapıldığı Güneydoğu Anadolu Bölgesinde;

Kışlık ekilişler ekim ayının ikinci yarısından itibaren başlamış olup ocak ayının ilk haftasında tamamlanmıştır.

Bölge genelinde Şubat ayında yağmur ve kar olarak düşen yağışların kırmızı mercimek gelişimine olumlu etkisi olmuştur. Güneydoğu Anadolu Bölgesinde herhangi bir hastalık ya da zararlı tespit edilmemiş olup bitki gelişimi normal seviyede devam etmektedir.

Yazlık ekilişlerinin yapıldığı İç Anadolu Bölgesinde;

Yozgat ve Konya'da (Akören-Çumra) ekilişler şubat ayının son haftasında lokal olarak başlamış, ekilişlerin büyük oranının gerçekleştirildiği Kulu-Cihanbeyli yörelerinde ise toprak tavının uygun olması halinde ekilişlerin yağış durumuna göre Mart ayı içerisinde hız kazanması beklenmektedir.

Gerek piyasa fiyatlarının yüksek seyretmesi gerekse İl Tarım ve Orman Müdürlüklerince tohum hibe edilmesinin etkisiyle kırmızı mercimek ekili alanlarında geçen yıla oranla bir miktar artış olduğu gözlemlenmiştir.

NOHUT

Ülkemizde nohut üretiminin yaklaşık %17'sinin yapıldığı Güneydoğu Anadolu Bölgesinde;

Kışlık nohut ekilişleri aralık ayının ilk haftasından itibaren başlamış, şubat ayının sonu itibariyle tamamlanmıştır.

Ülkemiz nohut üretiminin büyük bir çoğunluğunun yapıldığı İç Anadolu Bölgesinde;

Mart ayının ilk haftalarında başlaması beklenen ekilişler bu dönemde alınan yağışlar sebebiyle henüz başlamamış olup mart ayı sonlarında başlaması beklenmektedir.

Girdi maliyetlerinin diğer ürünlere göre bir miktar düşük olması ve piyasa fiyatlarının yüksek seyretmesi yanında bitkisel üretimin arttırılmasına yönelik olarak boş, atıl veya nadasa bırakılan alanlara ekim yapılması koşuluyla Bakanlığımızca verilecek olan %75 hibe desteği sayesinde ekili alanlarda geçen yıla oranla bir miktar artış olacağı öngörülmektedir.

MISIR

Ülkemiz mısır üretiminin %25'inin yapıldığı Akdeniz Bölgesi'nde I.ürün mısır ekilişleri şubat ayı sonunda başlamış olup %25 seviyelerine ulaşmıştır.

Ülkemiz üretiminin %26'sının yapıldığı Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde ise şubat ve mart aylarının yağışlı geçmesi sebebi ile ekilişlerde geçen seneye göre bir miktar gecikme yaşanmıştır.

Ekilişlerin yağış durumuna bağlı olarak önümüzdeki günlerde yoğunlaşması beklenmektedir.